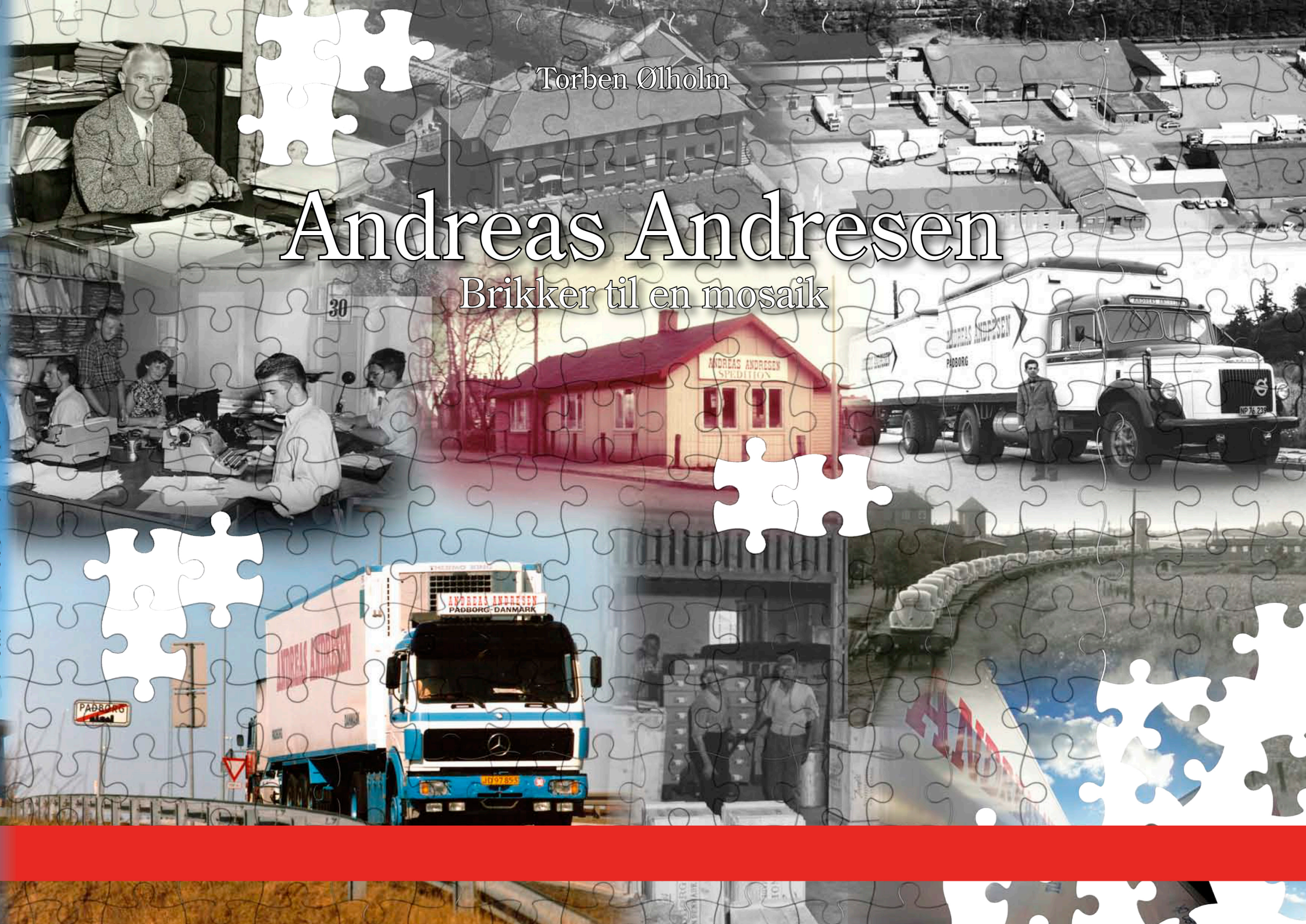

Torben Ølholm

Andreas Andresen

Brikker til en mosaik

Jeg beder Dem indtrængende

Andreas Andresen er sædvanligvis ikke en mand, der lader følelserne løbe af med sig. Piner noget ham, holder han det for sig selv. Og kun ganske få nære medarbejdere oplever ham i de korte øjeblikke, hvor han åbner en smule for sit inderste. Han er en mand, der har kontrol over tingene – og især da, når han udtrykker sig skriftligt. Men i den årelange krig om en byggetilladelse, har han svært ved at styre sig selv. Han beder lige frem om forståelse og hjælp. Der er en sjælden bønlig – ja ligefrem ulykkelig – holdning hos Andreas Andresen. Han frygter for sin virksomhed – sit livsværk.

Den 8. juli 1955 skriver Andreas Andresen direkte til boligminister Johannes Kjærboel:

Kære Minister Kjærboel !

I Dag tillader jeg mig igen at ulejlige Dem med min Byggesag, som efterhaanden er nogle Aar gammel. Maaske erindrer De, at jeg talte med Dem i Ministeriet for ca. 4-5 Maaneder siden. Jeg fulgte Deres Forslag og talte med Arkitekten om Anbringelse af nogle flere Boliger, saaledes at Boligarealet blev dobbelt saa stort som Kontorarealet. Det viser sig, at grunden ikke kan tage saa stor og høj Bygning. Selve det foreliggende Projekt kan dog ændres – saafremt dette maatte være nødvendigt – men det samlede Kontorareal kan ikke være mindre.

Hele Situationen udvikler sig efterhånden til en katastrofe for mig. Jeg kan ikke længere huse Personalet i de nuværende Rum, og selve Bygningen, en Træbarak, er faldefærdig. Jeg har overvejet og undersøgt muligheden for køb af en Ejendom eller to, men jeg kan ikke opnå Tilladelse til nedlægning af Boligerne.

Mit Firma beskæftiger sig i overvejende Grad med Eksporten, jeg ordner saaledes den største Del af den danske Kodeksport til Vesttyskland, Frankrig og Italien. Hvis ikke jeg kan skaffe forsvarlige Kontor- og Arbejdsforhold, tvinges jeg til at likvidere Forretningen og overlade Transporterne til andre. Dette kan dog ikke være rimeligt.

Formentlig ligger Byggesituationen gunstigere nu end tidligere, idet flere erhvervejendomme opføres hernede. Maa jeg tilføje, at jeg kan fremskaffe anbefalende Udtalelser fra adskillige Sider som f.eks. Kommunalbestyrelsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, Sønderjydsk Erhvervsraad, de sønderjydske Folketingsmænd o.s.v.

Kære Minister Kjærboel, hvad skal jeg gøre? Jeg beder Dem indtrængende om en hjælpende hånd. Hvad skal jeg foretage mig? Kan Ministeriet for min regning lade besigtige mine nuværende Kontorforhold og Forretningens omfang og Art? Jeg haaber oprigtigt, at der nu endelig maa findes en Vej til taalelige Forhold, da det hele ellers bryder sammen for mig.

Idet jeg beder Dem undskylde den forvoldte ulejlighed, haaber jeg paa et gunstigt Svar, saa snart deres Tid tillader dette.

Paa Forhaand takker jeg Dem og forbliver med de venligste Hilsener

*Deres hengivne
- Andreas Andresen*

Hvorledes sagsbehandlingen forløber der fra vides ikke. Men tilsyneladende har ansøgningerne fået påtegningen "Ministerafgørelse". Og så går det hele meget hurtigere. Andreas Andresen får sin byggetilladelse.

En oase hos frimurerne

Den 21. januar 1948 sætter Andreas Andresen sig ved skrivebordet for at skrive et vigtigt brev. Han benytter som altid fyldepenen. Og han skriver med stor og ganske tydelig skrift på et ikke linieret ark. Brevet er stilet til Frimurerlogen, Sankt Johannes Loge - "Den faste Borg ved Alssund".

Hans brev er i fortsættelse af personlige samtaler med to navngivne frimurere. Og ved siden af selve ansøgningen er en anbefaling fra Kaptajn Topp blevet sendt til logen.

Andreas Andresen beskriver sin herkomst med detaljer om både sin og hustruens familie. Han fortæller om virksomheden, der nu er den største på pladsen i Padborg og beskæftiger sytten funktionærer og fem faste pakhusmedarbejdere. Som frimurer skal man "have rådighed over sit bo". Så han fortæller detaljeret om sine indkomst- og formueforhold og også om sit arbejde for "Stift Rosenborg" - den danske hospitalsfond i Hamborg. Og efter læsningen af de fire håndskrevne ark til Konsul Falkenberg, er man ikke i tvivl: Dette er en sag, der ligger ham stærkt på sinde.

Andreas Andresen bliver anmeldt for logen den 27. januar 1948. Den 16. marts er der ballotering. Det er her brødrene placerer hvide eller sorte kugler i små kasser og dermed tilkendegiver, om de er for eller imod "den søgende". Andreas Andresen bliver optaget den 6. april 1948 og på logens formular noteres hans nummer i den stamloge, der bliver hans for livet: Matrikel nr. 289.

For Andreas Andresen er optagelsen en stor begivenhed. Han begynder i Johannesskiftet, arbejder sig gennem Andreasskiftet og Kapitlet og bevæger sig videre op gennem graderne. Fjerde, femte og sjette grad opnår han hos logen "Louise" i Odense. Han kommer både i sin gamle stamloge i Sønderborg og kører til møder i Odense, selv om han må tage en overnatning med. Han er dybt engageret i frimurernes verden. Og fra midten af halvtredserne fortsætter han i "Provinsiallo-

Da Andreas Andresen bliver portrætteret i olie på lærred vælger han kjole og hvidt og Frimurernes symbol. Frimurernes verden giver ham indhold og tryghed – en helle i et travlt liv. Billedet hænger fortsat i Nagel-Groups afdeling på Thorsvej i Padborg.

gen i Odense", hvor han i 1963 når den niende grad. Det er den højeste grad en frimurer på det tidspunkt kan opnå. Den tiende grad er kun for dem, der bestrider et embede ved en loge.

Andreas Andresen har brug for en oase, der kan give ham et frirum uden for verdens almindelige vrimmel. Et sted hvor en særlig ånd hersker og sikrer ham den indre ro. Frimurernes verden giver ham tilsyneladende, hvad han søger. Og det stille og diskrete værn om traditioner og ceremonier passer også godt til Andreas Andresen væremåde. For ham er det private privat. Og frimurernes verden en tryk verden helt for sig.

Politik på ren overtid

Andreas Andresen havde travlt. Men i 1954 fandt han til overflod tid og energi til at gå ind i politik. I første omgang som medlem af Bov Sogneråd. Fire år senere var han næstformand og var nu også medlem af Aabenraa Amtsråd. Og alt i alt blev det til seksten år i kommunalpolitikken – de sidste otte som markant sognerådsformand. Da han overtog posten ved valget den 6. marts 1962 havde han tallene med sig: Andreas Andresen var valgt til sognerådet som nummer et.

Oven i klarede han også i sin seksten år lange politiske værnepligt lidt over tolv år i amtsrådet. I sognerådet var han valgt på en erhvervsliste. I amtsrådet som konservativ. Modellen med en erhvervsli-

ste blev anvendt af Venstre og Konservative i en del mindre kommuner. Med en fælles liste undgik man rivalisering og stemmespild. Og Andreas Andresen havde det tilsyneladende fint med at bære forskellige kasketter, alt efter om det var i virksomheden eller i sogne- og amtsrådene. I amtsrådet sad han med den kongeligt udnævnte amtmand som formand. I det daglige arbejde mindede det mest om en bestyrelse i erhvervslivet. Det passede Andresen fint. Og da han siden blev sognerådsformand, fik han også arbejdet her til at køre lidt på samme måde. Eller måske nærmere som var det hans egen virksomhed. I Bov sogn trak han overraskende en slutstreg ved den

store kommunalreform i 1970. Men i det nye store og ganske anderledes amtsråd med venstremanden Erik Jessen som amtsborgmester tog han alligevel en tårn mere. Kort efter valget kastede han dog håndklædet i ringen. Helbredet var ikke det bedste mere. Og Andreas Andresen nærmede sig de 67.

Andreas Andresen var ikke til de store politiske visioner og erklæringer. Der var ingen sving med armene og blomstrende interviews i aviserne. Faktisk brød han sig slet ikke om journalister. Andreas Andresen havde det simpelthen bedst med den stille politik- og resultaterne. Og at hans hjemmebane var stærk viste sig ved de personlige stemmer ved amtsrådsvalget 1958. I Bov sogn blev han med 381 personlige stemmer den suveræne nummer et. Nummer to på liste C i grænsesognet fik 34. Folketinget forsøgte Andreas Andresen sig med en enkelt gang. Det var som konservativ kandidat på hjemmebanen i Løgumklosterkredsen (inklusiv Bov/Padborg). Det blev ikke til en plads på tinge. Men Løgumklosterkredsen var da også en mystisk tingest. Til den blev nedlagt i 2007, var den kendt for på grund af sin størrelse og struktur stort set kun at kunne give valg til en enkelt (Venstre) mand. Og så skulle han endda være heldig. Også en bestyrelsespost i Graasten Bank kom til. Andreas Andresen *var* vel placeret i samfundslivet.

Andre med mange timer

Andreas Andresen havde mere end travlt. Og det havde hans folk også. De havde overtid stort set hver eneste dag. Kom der et tog med kødvarer, der skulle

Et absolut usædvanligt billede af Andresen Andresen. Ved en selvskabelig sammenkomst i Dansk Speditørforening i året 1950 lægger han arm med bestyrelseskollegaen, Svend Erritzøe. Stemmningen er tilsyneladende god. Men det er den ikke to år senere. Erritzøe og Andresen kommer i alvorlig strid på grund af mere eller mindre skjulte rabatter på transporterne. Kollegialiteten i foreningen omtales i blomstrende vendinger. Og i praksis konkurreres der med de midler, der nu er. Svend Erritzøe vil ikke sidde i bestyrelse med Andreas Andresen. Så han smækker med døren og går. Andresen bliver siddende.

Når en konge falder

Hos Andreas Andresen kørte det daglige arbejde efter en godt indarbejdet metode: Det kørte nærmest af sig selv. En række betroede medarbejdere handlede selvstændigt og under ansvar. Og Andreas Andresen fulgte selv med fra en position absolut foroven. Meget kørte solidt og uden møder og kompetenceforvirring. Og hvad de store linjer angik, lå det meste ikke bare i Andresens hånd. Det lå i hans hoved. De ansvarlige medarbejdere var en styrke den dag, den 27. juli 1976, da Andreas Andresen døde pludseligt i sit elskede sommerhus ved Sønderhav, 72 år gammel. Men koncentrationen af magt gav samtidig kæmpe problemer. Virksomheden Andreas Andresen var uden sin alt dominerende leder og ejer. Den var truet på ny.

Preben Nielsen, der var hos Andreas Andresen gennem fyrré år, mindes hvordan der nærmest udbrød panik. "Prokurist Hollesen kom ind og sagde: Nielsen, gør Dem klar! Andresen skal synges ud". Og som en løbeild bredte sorg og forvirring sig gennem firmaet. En ting var begravelse, orientering til kunder og de første dage derefter. Det næste var at føre en enkeltmandsejet virksomhed videre. Det krævede hurtig handling. For hvad angår den tid, der *måtte* følge efter ham, havde Andreas Andresen ikke truffet nogle væsentlige foranstaltninger. Der forelå ikke et testamente og end ikke et stykke papir, hvor han tilkendegav nogle tanker. Han havde tidligere fastslået, at virksomhedens navn altid skulle være Andreas Andresen. Og det skulle køre som et familieforetagende. Måske tænkte han her også på medarbejderne og begrebet "en stor familie". Sådan som han sædvanligvis gerne så det som styrende "familiefader".

Flere af dem, der var tæt på ham, siger siden hen

Det elskede sommerhus ved Sønderhav ved Flensborg Fjord. Andreas Andresen opholder sig der så meget som muligt. Det er kun femten kilometer fra kontorerne i Padborg. Og i sommertiden lader Andresen gerne papirer bringe ned til sig. Det sikrer ham nogle flere timer og dage i lidt fred.